	แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ Design Thinking	หน่วยที่ 5
	รหัส 30100-1014 วิชา กลศาสตร์วิศวกรรม	สอนครั้งที่ 10-11
	ชื่อหน่วย แรงกระจาย	จำนวน 6 ชม.

สาระสำคัญ

จากการศึกษาเรื่องนี้ แรงที่กระทำต่อวัตถุในแต่ละจุดเป็นแรงแบบเดี่ยว แต่เมื่อมีแรงกระทำต่อวัตถุหลาย ๆ แรง จะสามารถแทนด้วยแรงลัพธ์หรือแรงรวมกระทำที่จุด ๆ หนึ่งได้ แต่โดยความเป็นจริงแล้ว วัตถุจะมีแรงกระทำกระจายอยู่ในพื้นที่หรือปริมาตร การวิเคราะห์จุดที่แรงลัพธ์กระทำนั้นถือเป็นสิ่งที่สำคัญ เช่นเดียวกับน้ำหนักของวัตถุ จุดศูนย์กลางของน้ำหนักของวัตถุเรียกว่า จุดศูนย์กลางถ่วง (center of gravity) ในส่วนนี้จะศึกษาการวิเคราะห์หาจุดศูนย์กลางถ่วงของวัตถุ จุดศูนย์กลางมวล และจุดเซนทรอยด์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจการวิเคราะห์หาจุดศูนย์กลางถ่วง
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจการวิเคราะห์หาจุดเซนทรอยด์

สมรรถนะประจำหน่วย

1. คำนวณหาจุดศูนย์กลางถ่วงได้
2. คำนวณหาจุดเซนทรอยด์ของพื้นที่ได้
3. คำนวณหาโมเมนต์อันดับหนึ่งของพื้นที่ได้
4. วิเคราะห์แรงกระจายรูปเรขาคณิตได้

สาระการเรียนรู้

1. จุดศูนย์กลางถ่วง
2. จุดเซนทรอยด์ของพื้นที่
3. โมเมนต์อันดับหนึ่งของพื้นที่
4. จุดเซนทรอยด์ของรูปเรขาคณิต

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นำเข้าสู่บทเรียน โดยใช้คำถามนำเข้าสู่ด้วยกระบวนการ Design Thinking ด้วยการเอาใจใส่ การใช้เวลาทำความเข้าใจกับปัญหาที่กำลังพยายามแก้ไข จากทั้งการถาม การสังเกต การติดตาม เพื่อให้รู้ถึงประสบการณ์หรือมูลเหตุจูงใจ โดยความเอาใจใส่ด้วยกระบวนการ Design Thinking บนพื้นฐานของการยึดคนหรือเป็นศูนย์กลาง (Human Centered) หรือก็คือการหาความต้องการที่แท้จริงที่เราเรียกว่า Insight เพื่อมาเติมเต็มความต้องการของผู้เรียน เพื่อเก็บข้อมูลไว้ใช้ในการปรับปรุงแผนการสอนต่อไป

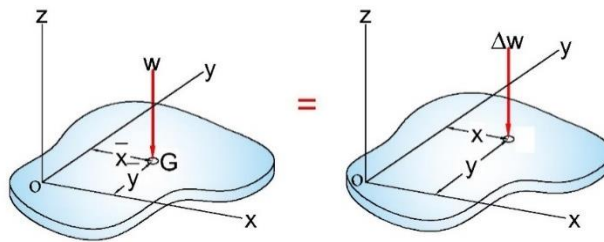
- รูปทรงที่แตกต่างกันมีจุดศูนย์กลางของพื้นที่ที่แตกต่างกันหรือไม่
- เหตุใดรถบรรทุกที่บรรทุกสินค้าสูง ๆ จึงพลิกคว่ำง่ายกว่ารถที่บรรทุกสินค้าน้อยกว่า

2. ครุณาแบบจำลองรูปทรงเรขาคณิตรูปทรงต่าง ๆ ให้ผู้เรียนช่วยกันหาจุดศูนย์กลางถ่วง เพื่อขจัดปัญหาที่พบใน
 ชั้น Define ในกระบวนการ Design Thinking

ขั้นสอน

3. ครุอธิบายหลักการหาจุดศูนย์กลางถ่วง ครุใช้สื่อ Power Point ที่ได้สร้างต้นแบบ (Prototype) และทดสอบ
 (Test) จากกระบวนการ Design Thinking จากรูปสามารถแบ่งแผ่นเพลตเป็นชั้นย่อย ๆ ได้ n ส่วน พิกัดของส่วนแรก
 คือ x_1 และ y_1 พิกัดของส่วนที่สองคือ x_2 และ y_2 น้ำหนักของชั้นส่วนเพลตคือ $\Delta W_1 + \Delta W_2 + \dots + \Delta W_n$
 ทิศทางของ W มีทิศเข้าสู่ศูนย์กลางของโลก ได้ว่า

$$\Sigma F_z: \quad W = \Delta W_1 + \Delta W_2 + \dots + \Delta W_n$$

ให้ $\bar{x}$ และ $\bar{y}$ เป็นพิกัดของจุดศูนย์กลางถ่วง (G) และ W คือ น้ำหนักรวมของเพลตได้ว่า

$$\Sigma M_y: \quad \bar{x}W = x_1\Delta W_1 + x_2\Delta W_2 + \dots + x_n\Delta W_n$$

$$\Sigma M_x: \quad \bar{y}W = y_1\Delta W_1 + y_2\Delta W_2 + \dots + y_n\Delta W_n$$

4. ครุอธิบายหลักการจุดเซนทรอยด์ของพื้นที่
 ในกรณีที่แผ่นเพลตมีความสม่ำเสมอทั่วทั้งแผ่น น้ำหนักของชั้นส่วนย่อย ๆ ของแผ่นเพลต เขียนได้ดังนี้

$$\Delta W = \gamma t \Delta A$$

- เมื่อ γ คือ น้ำหนักจำเพาะ
- t คือ ความหนาของแผ่นเพลต
- ΔA คือ พื้นที่ย่อย

$$\Sigma M_y: \quad \bar{x}A = x_1\Delta A_1 + x_2\Delta A_2 + \dots + x_n\Delta A_n$$

$$\Sigma M_x: \quad \bar{y}A = y_1\Delta A_1 + y_2\Delta A_2 + \dots + y_n\Delta A_n$$

5. ครุอธิบายหลักการโมเมนต์อันดับหนึ่งของพื้นที่

$\bar{x}A$ คือ โมเมนต์อันดับหนึ่งของพื้นที่ A ตามแกน y และให้สัญลักษณ์ว่า Q_y เช่นเดียวกับ $\bar{y}A$ คือ
 โมเมนต์อันดับหนึ่งของพื้นที่ A ตามแกน x และให้สัญลักษณ์ว่า Q_x นั่นคือ

$$Q_y = \bar{x}A \quad Q_x = \bar{y}A$$

6. ครูอธิบายหลักการจุดเซนทรอยด์ของรูปเรขาคณิต

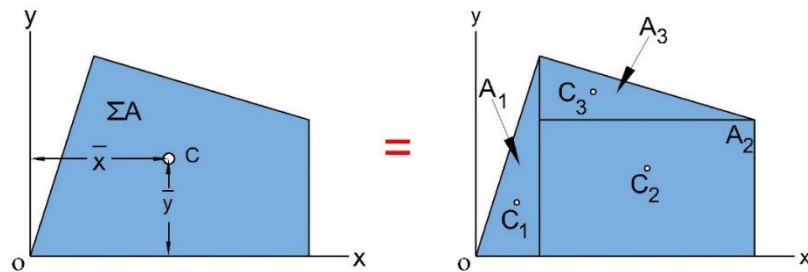
ในกรณีที่แผ่นเพลตไม่ได้มีรูปทรงมาตรฐาน อาจมีหลาย ๆ รูปทรงประกอบกันเช่น รูปทรงสี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม หรือรูปทรงพื้นฐานอื่น ๆ การคำนวณจุดศูนย์กลางถ่วงรูปเรขาคณิตนี้ทำได้โดย หาค่าพิกัดจุดศูนย์กลางถ่วงของแต่ละรูปย่อยแล้ว นำมาคำนวณในสมการโมเมนต์ ดังนี้

$$\Sigma M_y: \quad \bar{X}(W_1 + W_2 + \dots + W_n) = \bar{x}_1W_1 + \bar{x}_2W_2 + \dots + \bar{x}_nW_n$$

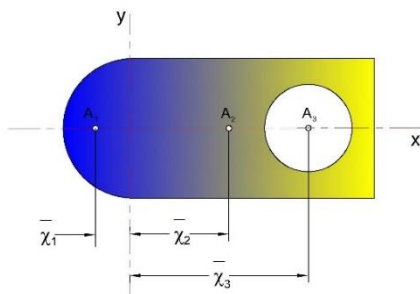
$$\Sigma M_x: \quad \bar{Y}(W_1 + W_2 + \dots + W_n) = \bar{y}_1W_1 + \bar{y}_2W_2 + \dots + \bar{y}_nW_n$$

ในกรณีที่แผ่นเพลตมีความสม่ำเสมอและมีความหนาเท่ากันทั้งแผ่น จุดศูนย์กลางถ่วงของแผ่นเพลตจะอยู่จุดเดียวกับจุดเซนทรอยด์ของพื้นที่ แสดงดังรูป เมื่อจุดเซนทรอยด์ของพื้นที่อยู่จุด C การหาพิกัด $\bar{X}$ และ $\bar{Y}$ หาโดยการแบ่งเพลตเป็นรูปย่อย ๆ และหาพิกัดของแต่ละพื้นที่ย่อย จากนั้นหาพิกัดของจุดเซนทรอยด์รวม ดังสมการ

$$Q_y = \bar{X} \Sigma A = \Sigma \bar{x}A \quad Q_x = \bar{Y} \Sigma A = \Sigma \bar{y}A$$

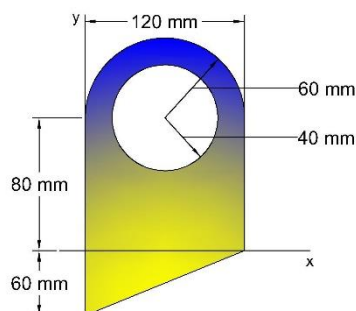

7. ครูยกตัวอย่างรูปภาพการหาจุดเซนทรอยด์ การหาจุดเซนทรอยด์ให้คำนึงถึงทิศของพิกัดรวมด้วย พื้นที่ของส่วน A_1 อยู่ทางด้านลบ ดังนั้นพิกัดของ $\bar{X}_1$ ต้องมีค่าเป็นลบ การกำหนดทิศของพิกัดแสดงได้ดังนี้

	$\bar{x}$	A	$\bar{x}A$
A_1 ครึ่งวงกลมทึบ	-	+	-
A_2 สี่เหลี่ยมทึบ	+	+	+
A_3 วงกลมกลวง	+	-	-

8. ครูยกตัวอย่างการคำนวณโมเมนต์อันดับหนึ่งในแกน x และ y และจุดเซนทรอยด์ จากหุ่นจำลอง

9. ครูให้ผู้เรียนฝึกแก้ปัญหาโจทย์การคำนวณโมเมนต์อันดับหนึ่งในแกน x และ y และจุดเซนทรอยด์
ขั้นสรุปและการประยุกต์

10. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่เรียน (Ideate) เพื่อพัฒนากระบวนการ Design Thinking ต่อไป

11. ผู้เรียนทำกิจกรรมใบงาน ที่ได้สร้างต้นแบบ (Prototype) และทดสอบ(Test) จากกระบวนการ Design

Thinking

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน วิชากลศาสตร์วิศวกรรม ของสำนักพิมพ์เอ็มพินธ์
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ Power Point
3. กิจกรรมการเรียนการสอน
4. รูปภาพประกอบ
5. แบบหุ่นจำลอง

หลักฐาน

1. บันทึกการสอน
2. ผลงาน
3. แผนจัดการเรียนรู้
4. ใบเช็คชื่อเข้าห้องเรียน

การวัดผลและการประเมินผล

วิธีวัดผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. ตรวจสอบกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
3. ตรวจสอบแบบฝึกหัดท้ายหน่วยการเรียนรู้
4. ประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
5. สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

เครื่องมือวัดผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. แบบประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม (โดยครู)
3. แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม (โดยผู้เรียน)
4. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
5. แบบฝึกหัดท้ายหน่วยการเรียนรู้

เกณฑ์การประเมินผล

1. เกณฑ์ผ่านการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. เกณฑ์ผ่านการประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม คือ ปานกลาง (50 % ขึ้นไป)
3. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เกณฑ์ผ่าน คือ 50%
4. แบบฝึกหัดท้ายหน่วยการเรียนรู้ มีเกณฑ์ผ่าน 50%

กิจกรรมเสนอแนะ

ทบทวนบทเรียน

- จุดศูนย์ถ่วง
- จุดเซนทรอยด์ของพื้นที่
- โมเมนต์อันดับหนึ่งของพื้นที่
- จุดเซนทรอยด์ของรูปเรขาคณิต

บันทึกหลังการสอน

1. ผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอน

1.1 วัน เดือน ปี .....สอนครั้งที่ ... /15.... สาขา/ชั้นปี .....จำนวนผู้เรียน.....คน
มาเรียนปกติ.....คน ขาดเรียน.....คน ลาป่วย.....คน ลากิจ.....คน มาสาย.....คน

1.2 หัวข้อเรื่อง/เนื้อหาสาระ : .....

สอนครบตามหัวข้อเรื่องในแผนฯ สอนไม่ครบเนื่องจาก.....

1.3 กิจกรรม/วิธีการสอน

ครูแนะนำและบอกจุดประสงค์ ครูอธิบาย/ถาม-ตอบ/สาธิต/.

ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ทำแบบทดสอบหลังเรียน

ทำแบบฝึกหัด/โจทย์ปัญหา ทำใบกิจกรรม/ใบงาน

อื่น ๆ (ระบุ).....

1.4 สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ : .....

2. ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน/ผลการสอนของครู/ปัญหาที่พบ

2.1 การวัดผลและประเมินผล/ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน : .....

2.2 สมรรถนะที่ผู้เรียนได้รับ : .....

2.3 สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม : .....

2.4 ผลการสอนของครู : .....

2.5 ปัญหาที่นำไปสู่การวิจัย : .....

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการสอน

3.1 ผลการใช้และปรับปรุงแผนการสอนครั้งนี้ : .....

3.2 แนวทางการพัฒนาคุณภาพวิธีสอน/สื่อ/การวัดผล/เอกสารช่วยสอน.....